

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI
Jaargang 21 nr. 1 : jan. - febr. - maart 2002

Brosens Jaak
Kerkstraat 48
2328 Meerle

De natuurwerkgroep
Markvallei wenst u prettige
feestdagen en een gelukkig
nieuwjaar!

Afgiftekantoor : 2320 Hoogstraten
V.U. : Wim Verschraegen, Heilig Bloedstraat 6, 2320 Hoogstraten

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van **NATUURWERKGROEP MARKVALLEI**
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

- * NATUURPUNT MARKVALLEI VZW
- * J.N.M. MARKVALLEI VZW
- * V.M.P.A. HOOGSTRATEN VZW
- * V.M.P.A. DE KLAMPER VZW
- * V.E.L.T. NOORDERKEMPEN VZW

Natuurpunt Markvallei VZW :

Voorzitter

Drej Oomen
Klein Eyssel 29 a
2328 Meerle
☎ 03/315.02.45 (☎ 0476/53.58.44)

Secretaris

Wim Verschraegen
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

Penningmeester

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41 (☎ 0495/26.74.41)

Werkgroep Beleid

Dimitri Van Pelt
Moerstraat 48
23203 Hoogstraten
☎ 03/314.35.14 (☎ 0476/90.72.49)

Werkgroep Natuurstudie

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.37.84 (☎ 0479/93.21.12)

Werkgroep Reservaten en ondervoorzitter

Jef Leestmans
Moerstraat 27
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.60.14 (☎ 075/69.53.53)

Werkgroep Natuureducatie

Drej Oomen (zie hoger)

J.N.M. Markvallei VZW

Ingrid Brosens
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 Wortel
☎ 03/314.22.55

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overmaking van 4 € op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "'t Bieteutje 2002".

Voorwoord

Ondertussen zijn er verschillende vergaderingen geweest binnen de deelwerkgroepen en is de vernieuwde werking van Natuurpunt Markvallei een feit.

Door de uitbreiding van onze reservaten zijn er 2 bijkomende conservators benoemd. Naast Tom Verschraegen, conservator van de Halsche-Beemden te Minderhout, zijn nu ook Gie Segers en Bart Hoeymans kersverse conservators van respectievelijk de Frankenberg en de Aschputten te Meer.

De wintermaanden zijn ideale momenten om gezellig in het Jan Spanneburgmuseum een dialezing mee te pikken. Gezien de grote interesse worden er 2 vrije dialezingen van onze eigen leden georganiseerd. Deze zijn op 12 en 19 januari. Op 2 februari is er nog een dialezing van Dimitri Van Pelt over Haïti.

Verder kan ik je nog 2 cursussen aanbevelen. Deze zijn de basiscursus vogels en de basiscursus insecten. Hier dien je vooraf in te schrijven. Meer informatie over deze zowel theoretische als praktische cursussen vind je elders in deze bieteut.

In 2002 starten we met een vaste wandelkalender. Iedere eerste zondag van de maand trekken we er op uit van 09.00 tot 12.00. In dit bieteutje vind je de uitneembare wandelkalender dewelke je gemakkelijk in je portefeuille kan opbergen.

We hopen je te begroeten op één van onze activiteiten.

Wim Verschraegen

Onze watersalamanders

3. Hoe waarnemen

In dit laatste artikeltje dat handelt over onze 4 inheemse watersalamanders zal ik het hebben over de verschillende manieren waarmee we deze diertjes kunnen waarnemen. Er zijn drie 'goede' methodes om watersalamanders te inventariseren tijdens het voortplantingsseizoen van de beestjes.

1. Het waarnemen met de zaklamp

De eenvoudigste, diervriendelijkste en meest succesvolle manier om watersalamanders te inventariseren is de manier waarop we met een sterke zaklamp (een mag-lite is reeds ruim voldoende, het is niet nodig je aan te stellen met een spot of zo) in het water schijnen om zo de watersalamanders te zien. De meeste salamanders komen naar de oever wanneer ze actief worden. Ze zijn daar voornamelijk te bezichtigen in open plekken in de vegetatie en liefst nog op de kale bodem (daar zoeken ze naar partners). Velen denken dat het op naam brengen van de salamanders bij deze manier voor problemen zorgt. Doch, niets is minder waar. Enkel het verschil tussen wijfjes kleine watersalamanders en vinpootsalamanders kan voor problemen zorgen. Echter, dit zijn soorten die zich goed laten beschijnen (kamsalamanders daarentegen zullen nogal snel vluchten wanneer je ze beschijnt). Hierdoor heb je meestal goed de tijd om op de kenmerken te letten. Meestal is het voldoende om een stuk of twee exemplaren op naam te brengen daar de vinpoot- en kleine watersalamander zelden samen voorkomen in dezelfde waterpartij. (De reden hiervoor zijn de biotoopverschillen).

Deze manier van waarnemen geeft je ook het meeste informatie over de aantallen en tevens ontdek je meer van hun gedrag (zo heb ik dit jaar, 2001, goed de balts kunnen volgen van de kamsalamander) en biotoop binnen de waterpartij. Een ander positief element is het feit dat je de beestjes niet moet vastnemen of moet storen en er ontstaat ook geen schade aan het biotoop.

2.Het waarnemen met de fuik.

De tweede interessante manier om salamanders te inventariseren is door ze te vangen met een fuik. (LET OP: hiervoor moet men een vergunning hebben daar salamanders beschermd zijn) Het principe van de fuik is eigenlijk gelijk aan die van een fuik voor vissen. De salamander zwemt langs de mond van de fuik naar binnen in een opvangreservoir, waaruit het dier moeilijk kan ontsnappen. Het opvangreservoir bevindt zich niet geheel onder water zodat de salamanders nog lucht kunnen komen happen. Het principe van de fuik kan je ook duidelijk zien op de tekening hieronder.

Bij het plaatsen van de fuik gaat men als volgt te werk. Men plaatst de fuik met de mond naar het centrum van de waterpartij. Dit gebeurt 's avonds. De salamanders zwemmen bij het actief worden naar de oever en zo in de fuikmond. Het beste zet men de fuik in de watervegetatie. De dag erna gaat men de fuik ledigen, liefst in de voormiddag, zodat de dieren niet te lang in de fuik moeten verblijven.

Doordat deze fuiken ruim duur zijn en moeilijk te maken, kan men ook een alternatieve fuik gebruiken. De zogenaamde petflesfuik (zie tekening). Dit is een zeer goedkope en eenvoudig te maken fuik. Men neemt een oude petfles waarvan men het bovenste gedeelte af snijdt en omgedraaid in de fles aanbrengt. Men zet de fles schuin in het water zodat de achterkant boven water komt en de voorkant onder water naar het centrum van de waterpartij gericht wordt. Het schuin bevestigen van de fles gebeurt heel eenvoudig door een stok door de fles te steken en deze stok in de bodem van het water te bevestigen. De petflesmethode heeft het voordeel dat men er vele van kan plaatsen en goedkoop is, maar ze heeft wel een minder vangresultaat dan de fuik.

Vergeet ook zeker niet hoeveel fuiken en/of petflessen je geplaatst hebt en waar, zodat je er zeker geen vergeet te ledigen. De petflessen MOETEN zeker de dag erna in de voormiddag geledigd zijn omdat er soms wel tot 10 dieren in de kleine petfles kunnen zitten..

3.Het werken met een schepnet

De laatste, en zeker de minst interessante manier, om salamanders te inventariseren is het scheppen. Hiervoor gebruiken we een schepnet. (Zie tekening) Met dit schepnet gaan we de waterpartij in (al dan niet met broekbotten) en beginnen we te scheppen in de watervegetatie.

Het is een slechte manier van inventariseren door de volgende redenen. Ten eerste omdat we er de watervegetatie door beschadigen, en het biotoop voor tientallen diersoorten. Doe nooit meer dan $\frac{1}{2}$ van een waterpartij met een net, anders brengen we te veel schade aan. De tweede reden is dat ze arbeidsintensief is en doordat het voornamelijk werk in de duisternis is, wordt het nog gevaarlijk ook (zeker wanneer je poelen doet die je niet kent.) Ikzelf ben vorig inventarisatieseizoen bijna bevangen geweest door de gassen die ontstaan door de verrotting van bladeren op de bodem. Het beste kan men met twee zijn wanneer je met het schepnet te werk gaat, wat ook niet altijd evident is.

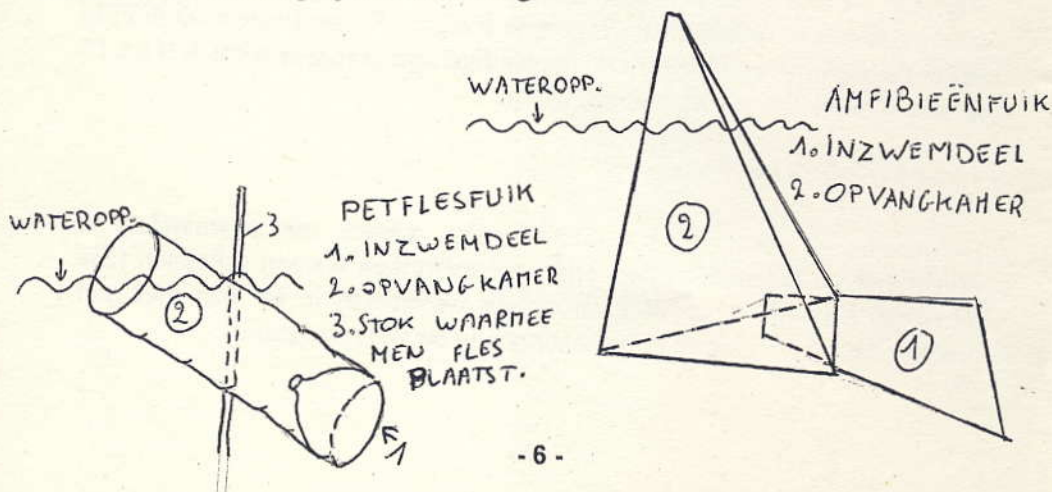
Ook voor deze manier van inventariseren heeft men een vergunning nodig.

Buiten het voortplantingsseizoen van de watersalamanders is het veel moeilijker ze te inventariseren. Meestal zijn ze dan te vinden onder stronken, stenen of achter schors. Echter een gestructureerde methode om de diertjes tijdens die periode te inventariseren is er niet. Dat neemt natuurlijk niet weg dat inventariseren buiten het voortplantingsseizoen minder belangrijk is. We weten namelijk zo goed als niets over de levenswijze en verspreiding van onze watersalamanders buiten het voortplantingsseizoen, reden te meer om dan eigenlijk net intensiever te beginnen zoeken.

Ik gun jullie allen een gigantisch tof amfibieënjaar en niet vergeten, de inventarisaties kan je al beginnen begin maart.

Bart Hoeymans

Bibliografie : -Poelenproject handleiding

Vijfde ontmoetingsdag Antwerpse Koepel voor Natuurstudie

De Antwerpse KOepel voor NATuurstudie (ANKONA) organiseert voor de vijfde maal haar jaarlijkse ontmoetingsdag. Meer bepaald op **zaterdag 9 februari 2002** is iedereen van harte welkom in het provinciehuis van Antwerpen, **K. Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen**. Op deze studiedag worden een aantal natuuronderzoeken in de provincie Antwerpen uit de doeken gedaan, maar gaat er ook aandacht naar de wijze waarop men aan natuurstudie doet in Nederland.

De voormiddag start met het openingswoord en een reeks korte oproepen, waarna men voordrachten kan bijwonen van één van de themagroepen: ongewervelden, planten/mossen, vogels en paddestoelen. Om een voorbeeld te geven: uit de wereld van de fungi worden oa. russula's, gordijn-, poeder- en ander zwammen toegelicht.

Op het namiddagprogramma staan :

- Libellen in de provincie Antwerpen – *Geert De Knijf*
- Soortenlijst van Macrofungi en Myxomyceten van Vlaanderen en het Brussels Gewest – *Ruben Walley*
- Marters in de provincie Antwerpen – *Koen Van den Berghe*
- Natuurstudie in Nederland – *Kees Groen (FLORON)*
- Natuurfotografie in woord en beeld – *Hugo Willockx*

Gedurende de ganse dag zijn info- en boekenstands van diverse natuurverenigingen te bezoeken. De deelname aan deze studiedag is gratis maar inschrijven is noodzakelijk.

Voor meer informatie en inschrijving kan u terecht bij Dirk De Beer (03-259 12 36 / natuur@pih.provant.be). Op de ANKONA-site vindt u het volledige programma terug !

Het JNM-bestuur 2002 stelt zich voor !

Voorzitter : Ingrid Brosens
Secretaris: An Bartholomeeusen
Ping: Stef Bastiaansen

Piepverantwoordelijke: Eva Van Look
Piepbegeleiding: Leen Van Delm
 Leen Segers
 An Bartholomeeusen
 Jeroen Vandesande
 Jan Geerts
Piepteut-redactie: Leen Segers
Initiatie-team: Loes Verbraeken
 Tinne Segers

NHS: Loes Verbraeken
NBS: Stijn Leestmans
Pers & Promo: Leen Segers

Matras:
Materiaal Hoogstraten Dries Van Den Keybus
Materiaal Wortel Bart Hoeymans

Werkgroepen:
VBWG Ingrid Brosens
VWG Stijn Leestmans
ZWG Jorn Van Den Bogaert
PWG Leen Van Delm
ARVWG Bart Hoeymans
KWG Tom Van Delm
 Wout Michielsen
 Wout Michielsen
 Stef Bastiaansen

Huisfilosoof: Stef Bastiaansen

De wandelkalender 2002

In dit biertje heeft u de blauwe wandelkalender voor 2002 gevonden. Op deze kalender staat een maandelijkse wandeling vermeld op de eerste zondagvoormiddag van elke maand en enkele bijkomende activiteiten.

De zondagvoormiddagwandelingen gaan steeds door in de onmiddellijke omgeving van Hoogstraten en Rijkevorsel. De afspraakplaatsen liggen steeds in de buurt van de wandeling en dus zeker eens in de buurt van uw woonplaats.

Deze wandelingen staan open voor een zeer ruim publiek. Er wordt gegidst op het niveau van de beginnende natuurvriend, maar er blijft eveneens ruimte voor de gevorderde vogelkijker, plantenfreak of insectoloog.

Om de wandelkalender eenvoudig op bergen in je agenda of portemonnee plooi hem dan zo:

Eerst dubbelplooien en terug openleggen:

Daarna de zijkanten naar binnen plooien tot net voor de vouwlijn:

En terug dubbelplooien op de eerste vouwlijn:

Cursus Natuurbeheer in samenwerking met Natuurpunt Educatie

Natuurbeheer is een zeer uitgebreid onderwerp waar nooit alles zal over gezegd zijn. Natuurvereniging Mark en Leij wil in samenwerking met Natuurpunt Educatie (voorheen Natuur- en milieu-educatie DE WIELEWAAL) toch een poging ondernemen om heel veel mee te geven. De cursus loopt over vier theoretische lessen. De eerste lesavond geeft een totaalvisie of zegt iets over hoe een reservaat best kan uitgebouwd worden. De tweede lesavond bestuderen we abiotische factoren en bestuderen we het belang ervan voor reservaten. De derde en vierde lesavond gaan over het eigenlijke beheer van diverse ecotopen. De vierde lesavond eindigt met het belang van monitoring en de verschillende methodes van monitoring. Er worden ook een aantal praktijkwandelingen aan de cursus gekoppeld, waarbij het dagelijks beheer van reservaten bekeken wordt.

De cursus is zowel geschikt voor de geïnteresseerde, absolute beginnening als voor de iets gevorderde natuurbeheerder en wordt geleid door **Jan van den Berghe**.

De lesavonden zijn gepland op woensdagavonden 3, 10, 17 en 24 april om 19.30 in het Cultureel Centrum van Baarle-Hertog. De wandelingen gaan door op zaterdagvoormiddagen van 9 - 12 uur. (4 mei in de Liereman, 11 mei op de Dombergheide)

Aansluitend op de cursus proberen we ook 4 Nederlandse natuurterreinen op zaterdagvoormiddagen te bezoeken met toelichting door Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Natuurmonumenten en Waterschap Mark en Weerij.

Bijdrage van deelnemers die lid zijn van Mark en Leij of van Natuurpunt 15 Euro. Overige deelnemers betalen 25 Euro.

Inschrijven kan door storting van het verschuldigde bedrag op bankrekeningnummer 1046.68.296 ten name van Natuurvereniging Mark en Leij, Rabobank Alphen onder vermelding van "natuurbeheer".

Bijkomende inlichtingen zijn te verkrijgen bij Frans Vermeer (013-5079609) of per e-mail: natuurbeheer@ghil.demon.nl.

NATUURLIJK KOKEN

Feestelijke nieuwjaarsdrankjes

Ambachtelijke glühwein

Kieper 1 liter rode wijn, 100 gram rietsuiker, 1 citroen (liefst in blokjes gesneden) en 1 mespunt gemalen kruidnagels, kaneel en nootmuskaat allemaal samen in een kookpot en verwarm tot 65 graden. Laat daarna alles 30 minuten trekken.

Neem je glazen en vul deze eerst met 1 centiliter rum, daarna schenk je ze verder vol met de warme wijn.

TIP: je kan een derde van de suiker ook vervangen door honing. Je mag deze er wel pas bij doen als de wijn klaar is, de warmte breekt anders de waardevolle stoffen van de honing af.

Zelfgemaakte limonade

Snijd 6 citroenen in schijfjes en leg ze samen met 6 kruidnagels in een grote kom. Overgiet ze daarna met 1,25 liter kokend water. Laat de kom en zijn inhoud een nacht rusten.

Zeef het water, gooi de kruidnagels en citroenschijfjes weg en doe het vocht in een kookpot. Vul aan met 500 gram suiker en laat deze op een zacht vuurtje oplossen. Als alle suiker is opgelost breng je de drank aan de kook en laat je hem op een laag vuur 10 minuten inkoken. Als de drank stroperig wordt laat je hem afkoelen.

Eénmaal de siroop koud is, doe je wat ijsblokjes in een glas. Doe er 2 eetlepels siroop bij en vul je het glas verder met bruiswater of tonic. Dit is pas echt lekkere limonade!

*UIT: "feestelijk koken met onkruid" van Daniëlle Houbrechts
Uitgegeven bij Lannoo
"het grote vegetarisch kookboek"
Uitgegeven bij Könemann*

Ingrid

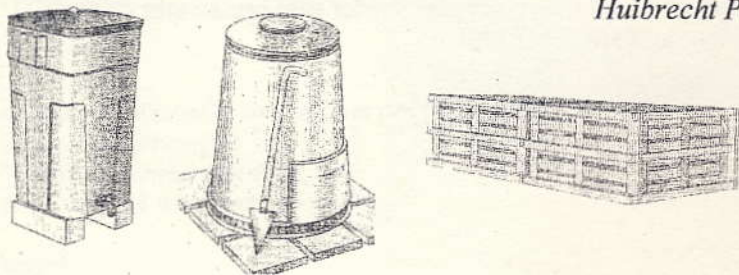
Compostmeester, een vak met toekomst !

In de loop van 2002 kan je in Hoogstraten een gratis opleiding volgen als kandidaat-compostmeester. Dit is een initiatief van de milieuraad in samenwerking met het stadsbestuur. De opleiding wordt verzorgd door de intercommunale IOK. Aanleiding tot dit initiatief is de wetenschap dat de huidige GFT-ophaling binnen aan aantal jaren aanzienlijk meer geld gaat kosten en dat zelf gewonnen compost uit groenten-, fruit- en tuinafval een aanzienlijke meerwaarde betekent voor natuur en milieu. Wie zelf bezig is in eigen biologische moes- en/of siertuin en hiervoor dus geen gebruik maakt van kunstmest en chemische onkruid- en insectenverdelgers, weet immers al langer dat zelfgemaakte compost de basis is van het biologisch tuinieren.

De opleiding die een zevental avonden in beslag neemt, is bedoeld voor iedereen die met de diverse manieren van thuiscomposteren wil kennismaken (composthoop, compostbak, compostvat en wormenbak). Achteraf kan je de opgedane kennis en praktijkervaring ten dienste stellen van andere kandidaat-composteerders in jouw buurt. Dit gebeurt door het meewerken bij de organisatie van praktijklessen en demonstraties in je eigen dorp, op het containerpark of voor een vereniging. Vooral tijdens het jaarlijks weekend van de compostmeester in juni zal op jouw medewerking gerekend worden.

Voel je iets voor deze opleiding, neem dan contact op met de werkgroep 'Thuiscomposteren'. Contactpersoon is Huibrecht Provoost, telefoon 03/314.38.16.

Huibrecht Provoost

Cursus Vogelkennis 2002

In het voorjaar starten we met een basiscursus vogels. Lesgever is Jef Leestmans. Deze cursus bestaat zowel uit een theorie- en praktijkgedeelte.

Theorie : 16 jan., 30 jan., 13 febr., 27 febr. en 13 maart in het Jan Spanneburgmuseum, Karel Boomstraat, Hoogstraten, telkens van 20.00 tot 22.00

Praktijk : 17 febr. van 10.00 tot 12.00 en 24 maart en 21 april van 09.00 tot 12.00

Kosten : 5 € voor leden, niet leden 10 €

Inschrijven : voor 1 januari bij Jef Leestmans (03/314.60.14)

Basicursus Insecten 2002

Er wordt in 2002 ook een basiscursus insecten georganiseerd. Deze bestaat uit 2 theorie en 2 praktijklessen. Lesgever is Nobby Thys van de nationale werkgroep natuureducatie.

Theorie : 17 mei en 24 mei in Jan Spanneburgmuseum, Karel Boomstraat, Hoogstraten vanaf 19.30

Praktijk : 26 mei (Halsche-Beemden te Minderhout) en 15 juni (Elsacker te Meerle) telkens om 14.00

Kosten : 10 € (leden), 17 € (niet leden)

Inschrijven : voor 1 april bij Wim Verschraegen (03/314.47.75) of ingridwim@hotmail.com

Dialezingen Natuurpunt Markvallei

Zaterdag 12 januari : EERSTE VRIJE DIALEZING EIGEN LEDEN

Natuur in Hoogstraten (Marcel Adriaensen)

Auvergne, Causses, Cévennes (Wim Verschraegen)

Andere Werelddelen (Jef Leestmans)

Zaterdag 19 januari : TWEEDE VRIJE DIALEZING EIGEN LEDEN

Ierland (Ria Van Aelst)

Scandinavië (Geert Brosens)

Zaterdag 2 februari : HAITI

Haïti (Dimitri Van Pelt)

Aanvang : *telkens om 20.00 in Jan Spanneburgmuseum
(oude gemeenteschool), Karel Boomstraat,
Hoogstraten*

Inkom GRATIS

Werkgroep Natuurstudie Markvallei

Hierbij zou ik graag een oproep willen doen naar iedereen die zich geroepen voelt om mee te helpen aan de verschillende projecten van natuurstudie.

Hieronder vinden jullie een overzicht van de verschillende projecten van de werkgroepen voor volgend jaar:

VogelWerkGroep (Bart Hoeymans):

- broedvogelatlas afwerken + bijkomende gegevens
- waterwildtellingen (winter)
- trektellen (najaar)
- reservaten inventariseren
- cursus 'vogels voor beginners'

Amfibieën, Reptielen en Vissen WerkGroep (Bart Hoeymans):

- poelenproject verder afwerken
- levendbarende hagedis is nog niet genoeg geïnventariseerd en zou dus op potentiële stukken onderzocht moeten worden. Dit eventueel met adderonderzoek
- in wortel-kolonie stronken omdraaien om hazelworm te zoeken
- vissen: vanaf HB tot Halbrug scheppen (2x)

PlantenWerkGroep (Jack Govaerts):

- zwarte gaten inventariseren. Nog 7 hokken moeten er volgend jaar gebeuren
- Aschputten, Frankenberg en vlinderwei inventariseren

Vieze BeestjesWerkGroep (Wim Verschraegen):

- Nachtvinders :
 - lampen in Wortel-kolonie
 - streefdoel : 1 X per maand in elk gebied lampen + tevens werken met smeer
- Project 'bont dikkopje' :
 - Vanaf half mei tot juni opvolgen in Wortel-Kolonie

- Kleine pages (eikepages, groetjes)

- Zoeken in Wortel-Kolonie : moeten nog op meerdere plaatsen voorkomen (vb. ven in dennebos en andere open stukken met halfgrote eiken)

- Libellen :

- Wortel-Kolonie: o.a. onderzoek naar zuidelijke zwervers of vestigers (vuurlibel, verwacht ook zuidelijke keizerlibel)
- Voor tweede maal monitoring Merkske ivm. Weidebeek- en bosbeekjuffer :
 - a. van monding tot Halsche-Beemden
 - b. eventueel ook vanaf Merksplas
 - c. best af te spreken met insectenwerkgroep van Mark & Lei (monitoren ook elk jaar)
- opvolgen van plassen in Halsche-Beemden (Elsacker)
- Zoveel als mogelijk monitoring in onze reservaten (dagvlinders, libellen, sprinkhanen) : H-B, Ashputten, Frankenberg

ZoogdierenWerkgroep (Dimitri Van Pelt):

- inventariseren van Frankenberg
- zoogdierenatlas afwerken (tot 2003)
- kerkzolders onderzoeken op vleermuizen
- Wortel-kolonie blijven opvolgen voor vleermuizen

Het verzamelen van waarnemingen :

De gegevens die je verzamelt kan je altijd aan mij doorgeven via het volgende excel bestand.

Het bestand is zeer gemakkelijk aan te maken.

Voorbeeld:

Datum	Soort (ned. Naam)	Wet. naam	Aantal	UTM- code	Postcode	Toponiem	Waarnemers
01/01/02	koolmees	Parus major	1	FS2596	2320	Boschstraat (nr. 17),	les

Er is afgesproken om 8 standaardgegevens in te vullen met enkele optionele kolommen, die voor iedere dier- of plantgroep anders is.

Omdat het hier om een vogel gaat kan men optioneel nog een kolom toevoegen met geslacht (m,v,juv.) en waarnemingswijze (vb. aan vogelhuisje,...)

De standaardmethode om de UTM-code in te vullen is FS1999 dus zonder / en zonder komma of wat dan ook.

Bij toponiem is het belangrijk dat je zo gedetailleerd mogelijk uw plaatsnaam invult. We gebruiken hier de toponiemen die op de kaarten staan met UTM-codes.

Omdat we al een postcode ingeven is het niet nodig om te zeggen dat het hier om Hoogstraten gaat.

Voor bepaalde werkgroepen is het misschien makkelijker dat ze in een optionele kolom (vb. opmerkingen) nog gedetailleerder gaan. Ik denk aan het bont dikkopje, dat de VBWG de dreven nummeren en dan kunnen zetten : dreef 1. Zodat de kolom van toponiem niet te breed wordt.

De waarnemers worden altijd als volgt weergegeven: de eerste 2 letters van de achternaam en de eerste letter van de voornaam. Voor de leden van de werkgroep is dit als volgt: les (stijn), lej (=jef), hob (bart), vew (=wim), goj (=jack), brg (=geert), vdj (=Jorn), vpd (=dimi), bri (=ingrid).

Zie je het niet zitten om je waarneming(en) in een excel bestand te maken, dan kan je ze ook gewoon doorgeven of zeggen aan mij of aan de verantwoordelijken van de werkgroep die het dan wel in het excel- bestand zal doorgeven.

De telefoonnummers van de verantwoordelijken kan je vinden in de omslag van de Bieteut.

Stijn Leestmans

Insectenflat te Maxburg

Voor het tweede interview, ging uw sympathieke reporterke te rade bij Gie Segers, alias Bolleke uit Maxburg. Na het inschenken van een glaasje rode wijn en het uitkappen van een zak chips was uw reporterke klaar om de vragen af te vuren.

- Reporterke :* Dag mijnheer Segers of mag ik Gie zeggen ?
- Bolleke :* Zeg maar Gie, sommige zeggen ook Bolleke.
- Reporterke :* Ben je familie van E.H. Segers, oprichter van de Wielewaal?
- Bolleke :* Neen. Zeg was dat gene pastoor ?
- Reporterke :* Ja, en dan ! Uw insectenflat, hoe ben je op het idee gekomen om zo'n gevaarte te fabriceren ?
- Bolleke :* We zijn met een aantal apengapers naar Chaam geweest. Daar was een lezing over solitaire bijen en wespen en ik vond dat fascinerend. Die hadden daar van die simpel houten blokskes liggen met gaatjes voor de wespen en de bijtjes.
- Reporterke :* Hoe ben je te werk gegaan om uw bouwsel te construeren?
- Bolleke :* Thuis was ik aan het denken dat ik toch iets meer kon doen dan zo'n simpel houten blokskes en heb ik tussen mijn hersenen een plan gesmeed. Als ik er nu eens een torentje van kon maken en het ook een beetje aantrekkelijk kon maken.
- Reporterke :* Welke materialen heb je gebruikt ?
- Bolleke :* Alle materialen waar de wespen en bijen in houden : houten blokskes met gaatjes, holle bamboestengels en een paar vakken gevuld met klei. *< slurpt aan zijn wijn >* Helemaal van boven een oude bloempot met vermolmd hout voor de wespen.
- Reporterke :* Hoe hoog is de toren ?
- Bolleke :* Bijna 2 meter !
- Reporterke :* Heb je geen schrik gekregen met zo'n toren in uwe hof als je weet wat er sinds 11 september allemaal met torens kunnen gebeuren ?

- Bolleke :* Neen, we hebben geen last van vliegtuigen. Het heeft wel aantrek bij de mensen die vragen 'Wat is dat ?' En ge hebt er die er altijd aan frunniken zoals een zekere Knaeps uit Meerle.
- Reporterke :* Zijn uw familieleden ook zo opgetogen met het kunstwerk in uwe tuin ?
- Bolleke :* <Lange stilte> Die kijken wel eens raar !
- Reporterke :* Zijn er vele cellen bezet in de flat ?
- Bolleke :* Ik weet niet hoeveel. Er zijn er wel wat bezet en sinds kort zitten er ook muizen ergens onder want onze hond staat er altijd bij.
- Reporterke :* Zijn er vele soorten die uw WTC-insectengebouw hebben bezocht ?
- Bolleke :* Er zijn verschillende soorten op af gekomen maar ik weet niet juist dewelke. Er zaten ook van die parasitaire goudwespjes op. <zit met zijn handen in de chips>
- Reporterke :* Heb je soms nog iets te zeggen aan onze duizenden lezers ?
- Bolleke :* Ik heb ook al aan export gedaan van insectenflats en dit namelijk in Meerle. Maar dat was wel een draagbaarder model.
- Reporterke :* Ik dank je voor dit fijne gesprek. Nog een wijntje ?

Heb je zelf iets interessants gezien, meegemaakt, in uw tuin staan, ... en heb je lekkere drankjes en hapjes in huis, aarzel dan niet om contact op te nemen met uw sympathieke reporterke !

*Uw reporterke,
WimVerschraegen*

Onze natuur in een Germaans daglicht

2. De es, het fundament van de Germaanse samenleving

De naam Yggdrasil zal voor velen weinig betekenen, doch in vroegere tijden was dat anders. De es Yggdrasil was het fundament van de Germaanse geloofsbeleving. Deze es was het beeld dat onze oude voorvaders van de wereld ophadden. Het huisveste de goden, de mensen en de doden. Ieder in een andere wereld gehuisvest onder de grote es : Yggdrasil.

Hieronder zal ik een beschrijving plaatsen over de es Yggdrasil en tevens zal ik aan de hand van enkele voorbeelden aantonen dat het nooit is gelukt deze es-verering uit te roeien.

Vanwaar de es Yggdrasil (de wereldboom) vandaan komt weten we niet (meer), geen enkele bron vermeld zijn oorsprong. Hij bestond waarschijnlijk al voor de wereld begon. Zoals hij ook voorbestemd is 'Ragnarok' te overleven. Ragnarok is de Germaanse Apocalyps, Dantes godenschemering verteld ook de Ragnarok.

Yggdrasil kan mijn eigenlijk indelen in 3 delen, zoals we dat nog steeds met bomen doen. We hebben de **kruin**, dit is de wereld van de Goden, de Asgaard (gaard van de Asen, we hebben 2 soorten goden, de Asen is er 1 van) met daarin het Walhalla [hier kwamen de Einherjer terecht, de Einherjer zijn gevallen krijgers die Odin (=Wotan, soort oppergod, te vergelijken met Zeus) zullen bijstaan bij de 'ragnarok'*] Ook stond er de Hlidskjalf, een troon van Odin waarin hij de wereld kon overzien. We hebben dan de **stam**, dit is onze wereld, de wereld van de mensen, de Midgaard.

Dan hebben we nog **de wortels**. Yggdrasil heeft 3 wortels, 1 ervan rijkt tot 'Hel', de dodenwereld. Hierheen gingen alle dode Germanen die niet in de strijd stierven en uitverkoren 'Einherjer' werden. (Het woord Hel is later verchristelijkt, het zou het dodenrijk zijn waar Satan zou heersen, de mensen zouden er in pijn moeten leven. Dat is dus allemaal larie en apekool om de vroegere Germanen angst aan te jagen en tot het christendom te doen bekeren, in de gehele bijbel is het woord Hel niet te vinden !) Onder de tweede wortel wonen de reuzen (ook wel trollen of thurs genoemd die nog steeds voortleven in vele sprookjes) en de derde gaat terug naar de Midgaard waar de mensen wonen. Aan iedere wortel ligt nog een bron. Eén van deze bronnen is zeer belangrijk, die van Urd. Daar huizen 3 nornen (schikgodinnen) die de boom verzorgen en gezond houden, het zijn deze

schikgodinnen die het verloop van ons leven bepalen. Tevens ligt hier de hoorn van 'Heimdall' (een god), Heimdall zal deze hoorn blazen wanneer 'Ragnarok' aangebroken is. Ook hebben we nog de bron van Mimir. Waar Odin een oog is kwijtgeraakt in ruil voor kennis. Odin draagt deze kennis overal met zich mee in de vorm van het hoofd van Mimir, een zeer wijs wezen dat Odin raad geeft. De derde bron ligt in de onderwereld Hel.

Tevens huisvest de es vele dieren. Die de boom ziek maken. Zo knagen er vier herten aan het loof van de boom. Er ligt een monster aan de voet van de boom 'Nidhogg' dat de wortels ervan aanvreet. Een arend zit boven in de boom, en tussen de ogen van deze arend zit nog een havik. Er is een eekhoorn tweedracht zaait tussen de arende en 'Nidhogg', deze noemt 'Ratatosk'. Helemaal bovenin de boom 'Ygdrasil' zit er nog een haan, die zal kraaien bij het aanbreken van de 'Ragnarok'. Deze haan zullen we allemaal al wel gezien hebben, hij word nogal courant gebruikt als windvaan op onze kerken.

Het feit dat de boom ziek is wil aantonen dat in de ogen van de Noord-Germanen de wereld ziek was. Dat valt goed te begrijpen daar ten tijde van de Vikinginvasies er een zeer koude periode aanbrak in Scandinavië waardoor ze gedwongen moesten emigreren. Tevens hadden ze redelijk wat problemen met een andere godsdienst die niet onmiddellijk vredelievend was met andersdenkenden. Het ziek zijn van Ygdrasil kan tevens betekend hebben dat deze nieuwe godsdienst (het christendom) het heidendom ten val aan het brengen was. Hoe het ook zij, de gezondheid van de boom heeft rechtstreeks effect op de wereld. Yggdrasil zal dan nu wel zo rot als snot zijn !

Hoe vereerden de Germanen dan de wereldboom 'Yggdrasil' en andere bomen ? Tacitus schreef daar reeds over in zijn '*Germania*'. Het bekendste voorbeeld is een offerplechtigheid van de Suebenstam : 'Op bepaalde tijden ontmoeten afgevaardigden van verwante stammen elkaar in een bos dat geheiligd is door voortekenen die hun voorvaderen al hebben waargenomen, en door oeroude, vrome vrees. Dan word van staatswege en mensenoffer gebracht en op een gruwelijke wijze een ruw cultusfeest gevierd. Tevens word er aan het bos op een andere manier eerbied bewezen. Iedereen mag het bos alleen geboeid betreden om op die manier zijn onmacht en de macht van de godheid in het openbaar aan te geven. Als iemand struikelt en valt mag hij zich niet overeind laten helpen en niet opstaan ; over de grond kruipend moet hij uit het bos gaan. De religieuze gebruiken gaan terug op de veronderstelling dat in het bos de oorsprong van de stam te vinden is. Hier

woont de godheid die over alles heerst, en alles is aan haar onderworpen en tot gehoorzaamheid verplicht.' Het moet worden toegegeven dat dit niet onmiddellijk te maken heeft met de verering van 'Yggdrasil' maar het is de eerste vermelde boomverering door de Germanen. Meer van toepassing is het feest dat te 'Uppsala' (in Zweden) werd gevierd. Rond deze tempel stond een groot bos met een grote eeuwig groene boom (volgens Adam Van Bremen-11^e eeuw), om de 9 jaar werd hier een groot feest gehouden waarin er negen dagen lang een man en een mannelijk dier van elke soort werd gehangen in de bomen. Het bos zou door het bloed van de man en dieren geheiligd worden en de offers bleven er voor altijd in de bomen, tot de elementen hen hadden verteerd. Vele wetenschappers twifelen aan de geloofbaarheid van het verslag van Adam maar het is niet onmogelijk. In ieder geval werden er koekjes in de vorm van dieren en mensen rond de Joel periode in de bomen gehangen, te vergelijken met de 'Uppsala'-offers. Misschien zijn mensen- en dierenoffers dan wel de lugubere voorlopers van de hedendaagse kerstbal. In ieder geval staat vast dat de kerstversiering afkomstig is van de boomversieringen van de Germanen ten tijde van de Joel. Ook het plaatsen van een altijd groen blijvende boom tijdens de Joel (kerstboom) wijst met de vinger naar Yggdrasil, de altijd groen blijvende es.

Als laatste nog dit : vele volkeren kenden het gebruik van een wereldboom, om er enkele te noemen, de Iranese en Indische religies, en vele Oost-Europese die meer het gebruik van de nauw verwante wereldzuil kende 'Irminsul'. Het Germaanse geloof stond heus niet zo alleen in de wereld.

Bart Hoeymans

Bibliografie :

Van Aegir tot Ymir (Paula Vermeyden) – SUN, Edda (De Vries) – Ankh-Hermes, Edda (Marcel Otten) – Ambo, The Viking World (James Graham-campbell) – Frances Lincoln, De Germanen (Tacitus) – Ath.-Polak&Van Gennep

*Ragnarok : De 'Ragnarok' is de ondergang van de wereld, de Apocalyps van de Germanen. Deze periode zal voorafgegaan worden door zeer koude winters die het gehele jaar duren, de Fimbulwinter. Daarna zal de zon en de maan verdwijnen. Reuzen en goden zullen elkaar bekampen en afslachten. Na de dood van reus en god zal er een nieuwe wereld ontluiken. Groen en fris, met een pasgeboren zon en maan. De enige goede godheid Baelder (zoon van Odin en tevens Sinterklaas genoemd) zal wedergeboren worden samen met zijn broer. Een nieuw tijdperk breekt aan. Die van het christendom. (Velen suggereren dat Baelder gelijk staat met Jezus.) Maar meer over Ragnarok in een volgend teutje.

De Steenmarter: een mooie rover

Een steenmarter heeft een slim kopje met heldere ogen en ronde oren. En een fluweelzacht pels. Er is veel op marters gejaagd. Gelukkig is dat nu verboden en ze komen in het oosten en het zuiden nog steeds bij ons voor.

Zoals veel kleine roofdieren gaat een steenmarter vooral 's nachts op pad. Elke nacht loopt hij naar zijn jachtgebied. Daar gaat hij, langs een haag, door een bosje, naar de weg. Razendsnel steekt hij over in het licht van de koplampen van een naderende auto en verdwijnt meestal in de berm aan de overkant. Het gebeurt natuurlijk ook dat hij niet zoveel geluk heeft en onder een auto belandt.

Door de struiken vervolgt de steenmarter zijn weg, op zoek naar voedsel. Hij jaagt op muizen, vogels en soms op jonge konijntjes. Als hij een prooi vindt, sluipt hij voorzichtig dichterbij, laag over de grond met zijn rug omhoog. Dan springt hij op zijn prooi, die hij met een beet in de hals dood.

Steenmarters zijn niet kieskeurig. Het zijn roofdieren, dus vleeseters. Ze eten kleine knaagdieren, vogels en vogeleieren, insecten en als het uitkomt ook wel eens een kikker of een spin. Maar in de zomer en in de herfst eten ze veel vruchten, zoals appels en kersen uit boomgaarden en bessen uit het bos. Vooral jonge steenmarters, die nog niet zo goed jagen, eten vruchten. Eigenlijk zijn steenmarters alleseters, die eten wat er in hun omgeving en in het seizoen eetbaars te vinden is.

Het gebied van een steenmarter is ongeveer 5 tot 8 km² groot. Het is dan ook niet uitzonderlijk dat hij zo'n 6 tot 10 km per nacht loopt. Soms klimt hij in bomen om zijn gebied te overzien. Hij kan sprongen maken van anderhalve meter. Overdag rust een steenmarter uit. Als het erg koud is, rolt hij zich helemaal op om zo weinig mogelijk warmte te verliezen. Is het erg heet, dan gaat hij languit op de grond liggen, om af te koelen. Aan sterke veranderingen van temperatuur heeft hij een hekel.

De paartijd van steenmarters valt in juli en augustus. Het leefgebied van een mannetje overlapt meestal dat van twee of drie vrouwtjes. Ze komen elkaar wel eens toevallig tegen, maar alleen in de paartijd zoeken ze elkaar echt op. Ze rennen dan achter elkaar aan en slaken

hoge kreten. Na de paring gaan ze weer ieder hun eigen weg. De jongen worden pas in de lente van het volgende jaar geboren. De draagtijd van een vrouwtjessteenmarter is dus erg lang, vergeleken met die van andere kleine zoogdieren. Als de jongen pas geboren zijn, verlaat het vrouwtje het nest maar een paar keer per nacht. Soms verhuist ze en brengt ze haar jongen één voor één in haar bek over naar een ander nest. Na een paar maanden eten de jongen hetzelfde als hun moeder. Ze blijven bij haar tot in de herfst.

Vroeger droegen rijke mensen graag een jas van marterbont. Schilders gebruikten penselen van marterhaar. Daarom werd er veel op marters gejaagd, vooral in de winter, als hun vacht dik is. Gelukkig hebben de mensen steeds meer belangstelling gekregen voor steenmarters en andere marterachtigen roofdieren. Er wordt veel gedaan om ze te beschermen. Voor sommige komt die belangstelling misschien te laat. Otters zijn in onze streken bijna uitgestorven en ook dassen hebben het erg moeilijk. Maar de steenmarters lijken het wel te redden.

Loes

Pootafdruk

Hier komen steenmarters voor.

Waarnemingen

Datum	Soort	Aant.	Opm.	Plaats	UTM	Waarn.
24/09/2001	Kleine bonte specht	2		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
25/09/2001	Kruisbek	10		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
26/09/2001	RODE WOUW	1	trek	Wetschot	FS/25,83	HOB+LEJ
28/09/2001	Ransuil	1		Desta	FT/25,00	HOB
29/09/2001	Distelvink	1		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
29/09/2001	Kruisbek	3		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
29/09/2001	Goudvink	1	gehoord	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
1/10/2001	Zwarte zwaan	2		Bleeke Heide		HOB
1/10/2001	Kemphaan	3		Bleeke Heide		HOB
3/10/2001	Boomleeuwerik	6	trek	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
3/10/2001	Wespendief	1		Duivelskuil	FS/25,85	HOB
3/10/2001	Kleine bonte specht	1		Duivelskuil	FS/25,85	HOB
9/10/2001	Grote gele kwikstaart	1	in sleufsilo	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
10/10/2001	Kruisbek	4		Duivelskuil	FS/25,85	HOB
10/10/2001	Boomleeuwerik	6	trek	Duivelskuil	FS/25,85	HOB
12/10/2001	Grote gele kwikstaart	1		Desta	FT/25,00	HOB
16/10/2001	Grauwe gans	136	trek (9,30h)	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
16/10/2001	Grauwe gans	41	trek (11,00h)	3-gezusters	FT/21,03	HOB
16/10/2001	Distelvink	1		Halsche Beemden	FS/27,98	HOB
18/10/2001	Grote gele kwikstaart	1		Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
18/10/2001	ijsgors	1		bootjesven	FS2797	LES
22/10/2001	Distelvink	2		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
22/10/2001	Boomleeuwerik	2	trek	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
22/10/2001	Mandarijneend	2	1 man,	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
23/10/2001	Ransuil	1		Castelree	FS/24,97	HOB
23/10/2001	Distelvink	2		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
24/10/2001	Kerkuil	1		Minderhout	FS/22,98	HOB
24/10/2001	Grote gele kwikstaart	1	trek	Markmeander	FT/22,04	HOB
26/10/2001	Brilduiker	1	wijffe	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
26/10/2001	Blauwe kiekendief	1	wijffe	Minderhout	FS/23,97	HOB
28/10/2001	Kruisbek	4		Mosten	FT/20,03	HOB
28/10/2001	Boomleeuwerik	4	trek	Mosten	FT/20,03	HOB
28/10/2001	Ijsvogel	1		Mosten	FT/20,03	HOB
28/10/2001	Kleine rietgans	76	trek (2 groepen)	Mosten	FT/20,03	HOB
28/10/2001	Kleine rietgans	20	trek	Minderhout	FS/22,98	HOB
28/10/2001	Witkopstaartmees	1	in groep staartmezen	Minderhout	FS/22,98	HOB
29/10/2001	Distelvink	1		Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
29/10/2001	Boomleeuwerik	2	trek	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
30/10/2001	Kruisbek	1		Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
30/10/2001	Brilduiker	1	wijffe	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
30/10/2001	APPELVINK	1	trek	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
30/10/2001	Boomleeuwerik	1	trek	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
3/11/2001	klapekster	2		Groot Schietveld	FS0991	LES
3/11/2001	bl. Kiekendief	2		Groot Schietveld		LES
3/11/2001	roodborsttapuit	1		Groot Schietveld		LES
5/11/2001	Grauwe gans	74	trek (3 groepen)	Markmeander	FT/22,04	HOB

5/11/2001	Grauwe gans	20	trek	Asputten	FT/21,03	HOB
5/11/2001	Havik	1		Asputten	FT/21,03	HOB
5/11/2001	Kolgans	15	trek	Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
5/11/2001	Goudvink	1	gehoord	Halsche Beemden	FS/27,98	HOB
5/11/2001	Grauwe gans	72	trek	Wetschot	FS/25,83	HOB
5/11/2001	Grauwe gans	20	trek	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
9/11/2001	Blauwe kiekendief	1	wijffe	Moerven	FS/09,98	HOB
9/11/2001	Grauwe gans	22	trek	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
10/11/2001	Grauwe gans	36	trek (11,45h)	Minderhout	FS/22,98	HOB
11/11/2001	Witkopstaartmees	1	in groep staartmezen	Hoogstraten	FS/22,95	HOB
13/11/2001	Kruisbek	1		Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
14/11/2001	Kolgans	125	trek	Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
14/11/2001	Goudvink	4	2 man.	Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
14/11/2001	Havik	1		Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
14/11/2001	Smelleken	1	wijffe	Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
14/11/2001	Kolgans	45	trek	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
20/11/2001	ZEEAREND	1	juv. (pleisterend)	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
21/11/2001	ZEEAREND	1	juv. (pleisterend)	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB, LEJ, VDBJ
21/11/2001	Goudvink	1	wijffe	Halsche Beemden	FS/26,98	HOB
26/11/2001	ZEEAREND	1	juv. (pleisterend)	Wortel Kolonie	FS/27,97	HOB
26/11/2001	Kruisbek	1		Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
5/12/2001	ZEEAREND	1	juv	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
5/12/2001	bl. Kiekendief	2		De Maatjes	FS0798	LES
10/12/2001	ZEEAREND	1	juv (jagend)	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
13/12/2001	Rode wouw	1		Gouverneursbosse	FS/26,99	HOB
13/12/2001	ZEEAREND	1	juv	Wortel Kolonie	FS/26,96	HOB
14/12/2001	Distelvink	2		Desta	FT/25,00	HOB
14/12/2001	Middelste zaagbek	1	wijffe	Mosten	FT/20,03	HOB
14/12/2001	Ijsvogel	1		Mosten	FT/20,03	HOB
14/12/2001	Houtsnip	1		Wortel Kolonie	FS26,96	HOB
15/12/2001	ZEEAREND	1		Wortel Kolonie	FS2696	VEW
15/12/2001	kolgans	72	richting O	Boschstraat	FS2296	LES
16/12/2001	Goudvink	1	gehoord	Schootsen Hoek	FS/25,97	HOB
16/12/2001	Blauwe kiekendief	1	vr.	Wortel Kolonie	FS2696	VEW/BRI
16/12/2001	krakeend	4		E-10 put	FS1998	LES
16/12/2001	middelste zaagbek	1		De Mosten	FT2003	LES
16/12/2001	slobeend	1		De Mosten		LES
17/12/2001	kolgans	200	ts 22,00 en 00,30	Boschstraat	FS2296	LES

Zeearend

Conservators :

De Halsche Beemden (Mind.)

Tom Verschraegen
Abelenstraat 11/2
3500 Hasselt
☎ 0486/28.50.96

Aschputten (Meer)

Bart Hoeymans
Sint Clemensstraat 8
2322 Minderhout
☎ 03/314.48.48

Frankenberg (Meer)

Gie Segers
Sluiskensweg 4
2310 Meer
☎ 03/315.88.06

Jan Spannenburgmuseum

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41

PiepWerkGroep (Pi.W.G.) JNM

Eva Van Loock
Tinnenpotstraat 14
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.33.53

Hoofdredacteur 't Bieteutje :

Wim Verschraegen
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)
ingridwim@hotmail.com

Contactpersonen deelwerkgroepen van Werkgroep Natuurstudie :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

ZoogdierenWerkGroep (Z.W.G.)

Dimitri Van Pelt (zie hoger)

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

Amfibieën-, Reptielen en Vissen WerkGroep (A.R.V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

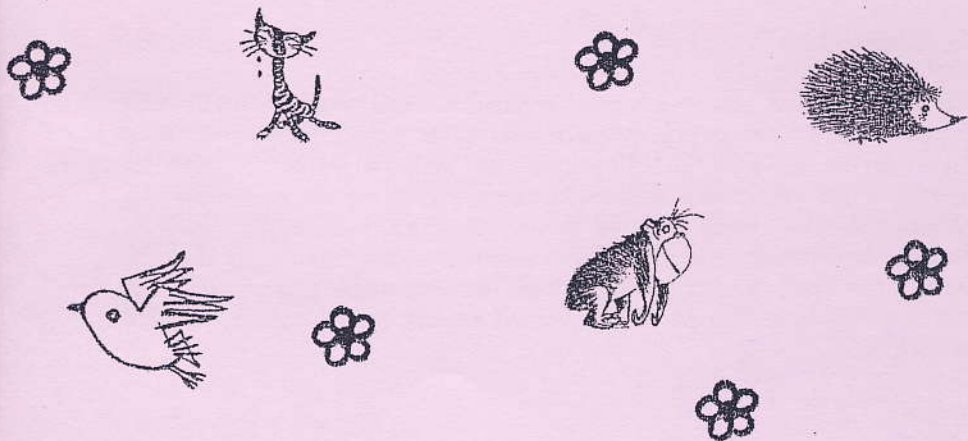
Vieze BeestjesWerkGroep (V.B.W.G.) of Werkgroep Ongewervelden

Wim Verschraegen (zie hoger)

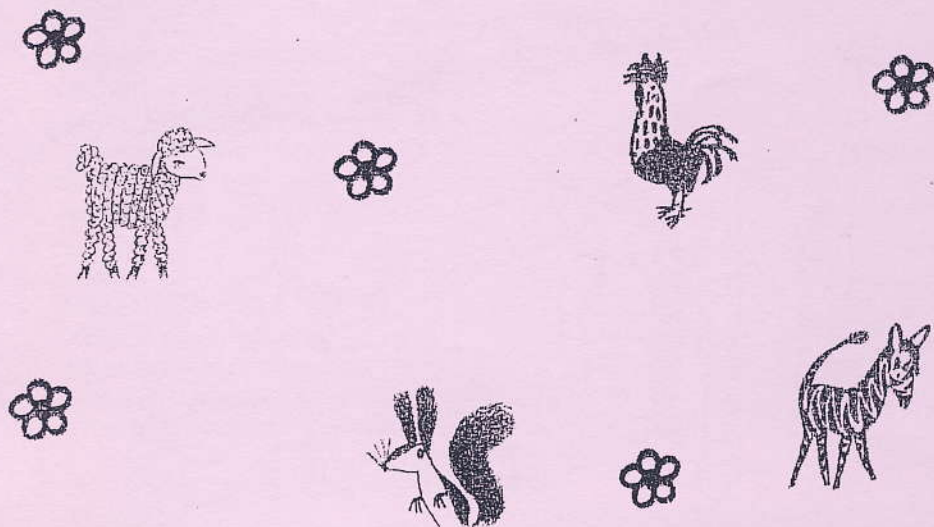
NATUURWERKGROEP
MARKVALLEI

Reservatenfonds Markvallei : 035 - 1758415 - 40

Piepteutje

Speciaal voor onze piepertjes

Hallo piepsies,

deze piepteut is niet zomaar een gewone piepteut. Geen voorgaand of komend exemplaar zal dit niveau nog evenaren. Het bevat niet enkel de spetterende liedjes van de pipi's en de brilli's maar ook werk van Lieke, Lysander en Maarten. Wil je weten wie de nieuwe piepbegeleiding is, lees dan snel verder.

Dit jaar zullen we zorgen voor een waaier van leuke, leerrijke en bovendien goedkope activiteiten. De kwaliteit zal ongekennde hoogten bereiken en sfeer zal de pan uit swingen. Jammer genoeg verlaten Bart en Loes de piepleiding. Dit is geen deuk in de lol die we tappen, Jeroen en Jan staan voortaan ter jullie beschikking.

Knuffjes

Van de jufjes

Dé weekendsongs!

Op kamp (de Brillies)

Samen op het kaa-amp. Samen op het kaa-aa- amp.
Het is plezant, hetis cool,
En de pipi's zijn een shitboel.
Op het kaa-amp!

Samen op het kaa-amp. Samen op het kaa-aa-amp.
Er is natuur en 't is ni duur.
En we fietsen met een stuur.
Op het kaa-aa-amp.

Samen, op het kaa-amp. Samen op het kaa-aa-amp.
Zitten in een schuur,
Er hangen klompen aan de muur.
Op het kaa-aa-amp!

De Pipirock (de Pipi's)

Dit is de pipirock, de pipirock!
Hier dansen alle pipi's met een schuddend gat,
Iedereen danst met ons mee
Veel beter dan de Brillies joepie jee!

Hée-ée, hée-ée
Hoo-oo, hoo-oo
Paddestoel, paddestoel
Zotte boel, zotte boel
Wij zijn cool, wij zijn cool
Knetterboel, knetterboel

Refrein

Hée-ée, hée-ée
Hoo-oo, hoo-oo
Vampieren, vampieren
Spaghettipieren, spaghettipieren
Lach en gieren, lach en gieren
Zonder bieren, zonder bieren

Op bezoek in het vogelrevalidatiecentrum!

Zaterdag 24 november 2001, om 14u30 bezochten we het vogelrevalidatiecentrum in Zundert. Toen we aankwamen, mochten we even in het winkeltje rondsnuffelen. Toen iedereen er was begonnen we met het avontuur. Allereerst keken we de dia's, er waren vreselijke beelden bij. Na de dia's gingen we naar de vogelkooien(waar vogels inzaten). We gingen ook kijken naar het voedsel van de vogels. We kregen ook nog een vogelkrant. Hier nog enkele voorbeelden: de Nederlandse Postduivenhouders Organisatie kan via een speciaal telefoonnummer gemakkelijker en sneller de eigenaar van een gevonden postduif achterhalen. Het melden gaat via een voice-response systeem.

Bel : 0318-559710 en hou het ringnummer van de duif bij de hand. Na het indrukken van wat nummers krijg je uiteindelijk het telefoonnummer van de eigenaar van de gevonden duif. Het nummer kunt u voor Nederlandse en buitenlandse duiven gebruiken.)

We hebben heel wat bijgeleerd.

Verslaggevers,

Verboven Maarten en Fockaert Lysander

Het supertof weekendje!

We zijn op JNM-weekendje geweest.

We waren weer zo zot als een beest.

Planten en dieren.

Maar vooral veel lachen en gieren.

Ook heeeeeeeeeeeeeeeeeeeel laat opblijven.

En dan Bart die in de slaapruijnte begon te kijven.

Heel wat liedjes zingen,

en nog een hele boel andere dingen.

We hebben ook veel vleermuizen en paddestoelen gezien,

en de spaghetti was 10 op 10.

Ook de leiding was COOL.

En in de kampplaats was wat veel gewoel.

Verkleiden was ook van de partij.

De pap was ook een lekkernij.

Spijtig dat het nu al is gedaan,

maar de JNM blijft altijd bestaan.

Lieke

ACTIVITEITENKALENDER

Zondag 6 januari 2002

NIEUWJAARSWANDELING

Een frisse wandeling om het nieuwe jaar in te zetten met nadien een hartverwarmend drankje aangeboden door de verenigingen.

Waar ? Wanneer? Kerk Meerle om 9.00u

Verantwoordelijke: Geert Brosens (03 315 06 56)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei+ JNM Markvallei

Donderdag 10 januari 2002

VERGADERING EDUCATIE-WG

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Werkgroep educatie Natuurpunt Markvallei

Vrijdag 11 januari 2002

ALGEMENE VERGADERING VELT

Op de vergadering wordt het voorbije en nieuwe jaar overlopen. Nadien is er tijd voor ideeën van leden en een praatcafé over de wereldwinkel.

Waar ? Wanneer? Refter gemeenteschool Wortel om 20.00u

Verantwoordelijke: Huibrecht Provoost (03 314 38 16)

Organisatie: VELT Noorderkempen

Zaterdag 12 januari 2002

VRIJE DIA-AVOND

Op deze dia-avond brengen onze eigen leden enkele korte voorstellingen.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zondag 13 januari 2002

INITIATIE-ACTIVITEIT

Deze JNM-activiteit is speciaal bedoeld voor alle JNM-ers van 12 tot 15 jaar.

Uiteraard zijn alle JNM-ers die iets willen bijleren welkom.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00u

Verantwoordelijke: Loes Verbraeken (03 314 71 85) + Tinne Segers (03 315 88 06)

Organisatie: JNM Markvallei

Woensdag 16 januari 2002

CURSUS VOGELS

Deelnemers aan de cursus brengen op deze eerste les 5 EUR mee voor de volledige lessenreeks. Meer informatie elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Jef Leestmans (03 314 60 14)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zaterdag 19 januari 2002

VRIJE DIA-AVOND

Door het grote succes, een tweede avond van onze eigen leden.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zondag 27 januari 2002

PIEP-ACTIVITEIT

Zoals altijd een plezierige activiteit voor al onze piepertjes.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00u

Verantwoordelijke: Eva Van Look (03 314 33 53)

Organisatie: JNM Markvallei

Zaterdag 2 februari 2002

DIA-AVOND HAÏTI

Dimitri Van Pelt bezocht in november Haïti en brengt ons een reisverslag.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Dimitri Van Pelt (03 314 35 14)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zondag 3 februari 2002

WANDELING IN DE MARKVALLEI

Elke eerste zondag van de maand zal er een wandeling doorgaan in de Hoogstraatse of Rijkhevorselse omgeving. Iedereen is welkom, zowel de geïnteresseerde wandelaar als de doorwinterde vogelfreak!

Waar ? Wanneer? Parking paters Meersel-Dreef om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei + JNM Markvallei

Donderdag 7 februari 2002

VERGADERING BELEID-WG

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Dimitri Van Pelt (03 314 35 14)

Organisatie: Werkgroep beleid Natuurpunt Markvallei

Zaterdag 9 februari 2002

ANKONA-STUDIEDAG

De jaarlijkse studiedag van de koepel van de Antwerpse natuurverenigingen.

Zondag 10 februari 2002

BUSREIS ZEELAND

Zoals elk jaar trekken we naar Zeeland om ganzen te zoeken. Neem picknick en enkele euro's mee om te drinken. Deelnemers moeten voor 1 februari inschrijven bij Jaak Brosens. De deelnameprijs bedraagt 12 EUR voor volwassenen, JNM-ers betalen 9 EUR.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 8.00u

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03 315 74 41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei + JNM Markvallei

15 tot 17 februari 2002

LEIDINGSWEEKEND JNM

Even weg en veel sfeer zijn de ideale mix om van 2002 een schitterend JNM-jaar te maken. Je moet wel 15 jaar worden in 2002 om mee op pad te mogen.

Inschrijven voor 10 februari bij Ingrid Brosens

Waar ? Wanneer? Meer informatie volgt na inschrijving

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: JNM Markvallei

Zondag 17 februari 2002

PRAKTIJKLES VELT

Deze praktijkles geeft richtlijnen voor het snoeien van groot- en kleinfruit. Alles wordt inge oefend (snoeimes meebrengen).

Waar ? Wanneer? WIDAR (Lipseinde 43 – Merksplas) om 9.30u

Verantwoordelijke: Jan Horsten (03 314 22 55)

Organisatie: VELT Noorderkempem

Zaterdag 23 februari 2002

VERENIGINGSVOND

Vanzelfsprekend weer een verrassende avond voor al onze leden.

Deelname: 3 EUR (drank en hapjes voor heel de avond inbegrepen)

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei + JNM Markvallei

Zondag 24 februari 2002

PIEP-ACTIVITEIT

Alle kindjes groot en klein moeten er zeker weer bij zijn!

Waar ? Wanneer? Casino Wortel Kolonie om 14.00u

Verantwoordelijke: Eva Van Look (03 314 33 53)

Organisatie: JNM Markvallei

Zaterdag 2 maart 2002

JNM-VERGADERING

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 19.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: JNM Markvallei

Zondag 3 maart 2002

LANDSCHAPSWANDELING TE BOLK

Waar ? Wanneer? Taverne Bolks Heike om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei + JNM Markvallei

Woensdag 6 maart 2002

VERGADERING NATUURPUNT

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zaterdag 9 maart 2002

NATUURKWIS

Een gevarieerde en razend spannende natuurkwis op niveau van natuurpunter.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zondag 10 maart 2002

BEZOEK TENTOONSTELLING "DE WOLF"

Deze interactieve tentoonstelling in het Natuurpuntmuseum te Turnhout is vooral op jongeren gericht. Een boeiende uitstap dus voor alle JNM-ers.

Inschrijven: voor 1 maart bij Ingrid Brosens

Ouders die willen car-poolen kunnen dit doorgeven bij de inschrijving.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: JNM Markvallei

Vrijdag 22 maart 2002

DEADLINE 'T BIETEUTJE

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

Zaterdag 23 maart 2002

BRAAKBALPLUIZEN

JNM-ers vanuit de provincie Antwerpen komen op bezoek om een avondje te braakbalpluizen.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 19.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: JNM Markvallei

Zondag 24 maart 2002

CULINAIRE ACTIVITEIT

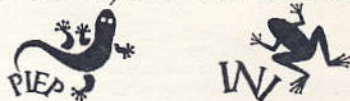
De Culinaire werkgroep van JNM-Markvallei gaat met de +12-jarigen koken.

Piepers mogen komen eten vanaf 16.00u. Eters en koks moeten inschrijven voor 20 maart bij Stef Bastiaansen.

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 14.00u

Verantwoordelijke: Stef Bastiaansen (03 314 80 38) en Wout Michielsens (03 314 35 30)

Organisatie: JNM Markvallei

Zondag 7 April 2002

WANDELING BLEKE HEIDE

Waar ? Wanneer? Kerk Meerle om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Liefste piepertjes,
Ook ik ben er dit jaar weer bij en heb enorm veel zin
om ook weer van dit jaar een onvergetelijk piepjaar te
maken. Dit jaar mogen al jullie spetterende
artikeltjes, spelletjes, weetjes e.d. aan mij bezorgen
en ik verzeker jullie dat ze er in komen. Tot op de
volgende piepactiviteit.

Knuffeltjes
Leentje

Hoi piepertjes,

Ik ben nog steeds An Bartholomeeussen. Ik ben net zoals vorig jaar
piepbegeleidster. Samen met jullie ga ik proberen er weer iets
leuks van te maken, maar dat zal zoals iedere keer geen
probleem zijn. Buiten JNM, hou ik met nog bezig met lezen, een
film kijken, naar school gaan, zwemmen, ... kortom ik amuseer me
wel.

Tot op de volgende activiteit,
knuffel,
anneke

hallo

Mijn hobbies zijn kaarten, biljarten en postzegels
verzamelen. En vooral veel naar de JNM komen natuurlijk!
Als jullie dan ook eens afkomen dan kunnen we misschien
samen biljarten, kaarten of postzegels uitwisselen.
Je mag mij vanaf dit jaar dus ook officieel pesten, ik ben nu
eenmaal piepbegeleiding, tja.

Schouderklopje

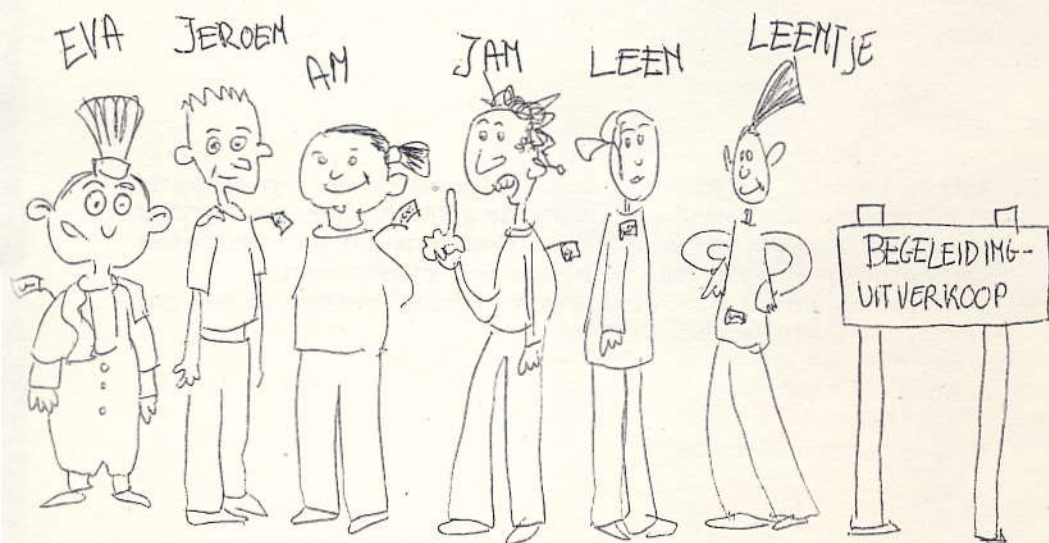
Van je beste leider, Jan

Hey allemaal!!

Beetje tekenen en schilderen, een boekje lezen, zwemmen, een muziekje luisteren, een filmpje kijken... Dit zijn de dingen die ik, buiten de jnm natuurlijk!, nog allemaal heel graag doe! En zoals je dus ziet ben ik weer piepbegeleidster dit jaar! En weer gerus, het wordt weer een fantastisch jaar!

Dikke kus van Eva

**HOIPIEPELOI,
IK BEN JEROEN VANDESANDE EN IK GA DEES JAAR ALS NIEUWE
PIEPLEIDING PROBEREN DE ACTIVITEITEN VOOR JULLIE
REUZEFANTASTISCH TE MAKEN. IK BEN 15 JAAR OUD, ZIT OP
SCHOOL OP'T SPIJKER, IK SPEEL EEN BEETJE GITAAR, EN TEKEN
GRAAG EN IK SNOWBOARD SOMS. IK ZIT AL KEILANG IN DE JNM.
IK KOM WEL NIE VAAK, MAAR DAT GAAT VERANDEREN!!!(NA DE
EXAMENS) IK DENK DAT DE MEESTE VAN JULLIE MIJ AL WEL
KENNEN VAN OP KAMP EN ANDERS LEREN JULLIE MIJ NOG WEL
KENNEN!!! JEROEN**

hey coole piepertjes!
voor diegenen die mij nog niet
moesten kennen:

- ik draag graag jeansbroeken
- ik slaap onder een dekbed-
overtrek met maffe sentjes
- rood is de max
- tom is mijne frère
- plantjes zijn echt wel interes-
santer dan een steeltje en een
blaadje
- samsonliedjes en de pipi rock
zijn supersfeer

en voor diegenen die mij willen
verruenen:

I ♥ chocolot

kweebelleen*

Ziezo, dit was je piepteut voor deze keer. Voortaan zal Leentje het samenstellen.
Tekeningen, verslagjes, schrijfsels, gedichtjes en andere creatieve uitpattingen
zijn heel hartelijk welkom.
Heb je iets stuur het dan naar

Leen Segers
Sluiskesweg 4
2321 Meer
03 315 88 06
kweebelleen@Yahoo.com

